

■ nové mince

Pamětní mince vydané v roce 2008

Petr Šimek

Pamětní stříbrná mince k 650. výročí vydání nařízení císaře Karla IV. o zakládání vinic

Nominál: 200 Kč

Autor: Jiří Věneček

Datum emise: 6. 2. 2008

Raženo: limitní = skutečný počet

9 800 ks běžné kvality

17 000 ks špičkové kvality

Av: historické lisování vína.

Rv: dobové vyobrazení prací na vinici ve 14. století, uprostřed monogram Karla IV.

AR, 31 mm.

Sbírka České národní banky, foto P. Kotrba.

Císař Karel IV. vydal nařízení o zakládání vinic 16. 2. 1358 pro Prahu a 12. 5. téhož roku pro ostatní královská města. Záměrem bylo přimět města využívat ladem ležící půdu a dát lidem novou práci. Kdo nechtěl nebo nemohl vinice založit, mohl svěřit pozemky perkmistrovi, jmenovanému staroměstskými konšeli. Ti na plnění nařízení také dohlíželi. Po dobu 12 let byly vinice osvobozeny od daní a dávek, půl džberu pro krále a desátek majiteli se odevzdával až od 13. roku. Zakládáné vinice měly stejnou výměru 16x8 prutů (75,67x37,84 metru). Jejich poškození se trestalo utětím pravé ruky nebo pokutou 20 kop grošů, viník dopadený v noci propadl hrdlem, naopak kdo zabil ničitele vinic, mohl se vykoupit dvěma halěři. Vinařství v zemi začalo od té doby vzkvétat.

Pamětní stříbrná mince k 100. výročí úmrtí Josefa Hlávky

Nominál: 200 Kč

Autor: Vojtěch Dostál

Datum emise: 5. 3. 2008

Raženo: limitní = skutečný počet

9 600 ks běžné kvality

16 000 ks špičkové kvality

Av: motiv z pražské nemocnice u Apolináře, křídlo symbolizuje rozlet ducha.

Rv: portrét stavitele a mecenáše.

AR, 31 mm.

Sbírka České národní banky, foto P. Kotrba.

Josef Hlávka se narodil 15. 2. 1831 v Přešticích, vystudoval techniku a AVU a začal pracovat jako stavitel. V letech 1860–1870 jeho stavební kancelář postavila např. Zemskou porodnici U Apolináře v Praze, vídeňskou operu i největší zakázku – rezidenci biskupa v Černovicích v Bukovině (na Ukrajině), z níž je dnes univerzita. Z přepracování však roku 1869 ochrnul a na zámku v Lužanech o něho pečovala manželka Marie. V roce 1880 se vyléčil, za dva roky poté však mu zemřela žena. Při pobytu ve Vídni se seznámil se Zdeňkou Havelkovou. Podruhé se oženil a od té doby se stal mecenášem kultury. Založil Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových, které funguje dodnes. Josef Hlávka zemřel v Praze 11. 3. 1908.

Pamětní stříbrná mince ke vstupu České republiky do Schengenského prostoru

Nominál: 200 Kč

Autor: Zbyněk Fojtů

Datum emise: 26. 3. 2008

Raženo: limitní = skutečný počet

9 800 ks běžné kvality

16 000 ks špičkové kvality

Av: heraldické figury z českého státního znaku, rozdělení Evropy na východ a západ.

Rv: cesty vyjadřující volný pohyb Evropou a logo akce s heslem.

AR, 31 mm.

Sbírka České národní banky, foto P. Kotrba.

Schengen je obec v Lucembursku, kde v roce 1985 byla podepsána výchozí dohoda, v roce 1990 pak prováděcí úmluva. Schengenský prostor je území států Evropské unie, v jehož rámci nejsou na společných státních hranicích vykonávány hraniční kontroly a hranice lze překračovat kdykoli a na jakémkoli místě. Ukončení schengenského hodnocení nových členských států potvrdili ministři vnitra států EU 8. 11. 2007 a konstatovali připravenost devíti zemí včetně Česka na vstup do schengenského prostoru, 15. listopadu jejich rozhodnutí potvrdil Evropský parlament a 6. prosince i Rada Evropské unie. K počátku roku 2008 tedy prostor tvořil 22 států Evropské unie (Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemí, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko, Švédsko a od 21. 12. 2007 také Česko, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko) a dvě nečlenské země (Norsko a Island). Na mezinárodních letištích skončily hraniční kontroly při letech v rámci schengenského prostoru 30. března 2008. Kypr, Bulharsko a Rumunsko se připojí později.

Zlatá mince Řetězový most ve Stádli (z cyklu Kulturní památky technického dědictví)

Nominál: 2500 Kč

Autor: Luboš Charvát

Datum emise: 14. 5. 2008

Raženo: limitní = skutečný počet

3 100 ks běžné kvality

10 900 ks špičkové kvality

Av: pohled na most a heraldické figury z českého státního znaku.

Rv: průhled mostem se zvýrazněnými řetězovými úchyty v pylonech.

AV, 22 mm.

Sbírka České národní banky, foto P. Kotrba.

Empírový řetězový most projektovaný Bedřichem Schnirchem vedl přes Vltavu u obce Podolsko nedaleko Písku od roku 1847 a fungoval až do roku 1960. Dokončená Orlická přehrada by jej celý zatopila, proto byl rozebrán (skládal se z 2000 kamenných kvádrů a 1100 ocelových částí) a sestaven u obce Stádlec nad řekou Lužnicí. Základem konstrukce jsou čtyři řetězy na pylonech o výšce 10 metrů. Most je 157 metrů dlouhý a 6 metrů široký. Je určen nejen pro pěší, ale omezeně od roku 1974 i pro dopravu. V roce 1959 byl prohlášen za národní kulturní památku.

Pamětní stříbrná mince k 150. výročí narození Viktora Ponrepa

Nominál: 200 Kč

Autor: Jan Smrž

Datum emise: 28. 5. 2008

Raženo: limitní = skutečný počet

9 600 ks běžné kvality

15 000 ks špičkové kvality

Av: promítací kamera.

Rv: symbolické atributy V. Ponrepa – cylindr a knír.

AR, 31 mm.

Sbírka České národní banky, foto P. Kotrba.

Dismas Šlambor se narodil 6. 6. 1858, místo pozlacovače se však stal putujícím eskamotérem. Podle zámku u Lysé nad Labem (Bon Repos) si změnil příjmení na Ponrepo a jeho Kouzelné divadlo bylo úspěšné. V roce 1898 představil Jan Kříženecký novinku – kinematograf. Nadšený Ponrepo začal předvádět první putovní kino u nás. Se svým Divadlem živých fotografií se r. 1905 dostal i do Prahy a r. 1907 zde otevřel první stálé kino. Těžké roky zažil kolem r. 1910, od počátku války i ve 20. letech, kdy se vrátil k eskamotérství. Zemřel 4. 12. 1926 v chudobě. Jeho osud (v postavě Pasparta) zachytil Jiří Menzel ve filmu *Báječní muži s klikou*.

Pamětní stříbrná mince k 100. výročí založení Národního technického muzea

Nominál: 200 Kč

Autor: Zbyněk Fojtů

Datum emise: 18. 6. 2008

Raženo: limitní = skutečný počet

10 000 ks běžné kvality

15 000 ks špičkové kvality

Av: lokomotiva řady 310. Kafemlejnec jako příklad dopravního exponátu.

Rv: budova muzea a přístroje na měření času.

AR, 31 mm.

Sbírka České národní banky, foto P. Kotrba.

V lednu 1908 se profesorský sbor České vysoké školy technické v Praze (dnes ČVUT) usnesl, že při škole zřídí muzeum české vědy a technické práce. Inventární číslo 1 z exponátů dostal model cukrovaru v měřítku 1:10 z Jubilejní výstavy, dnes je součástí expozice Potravinářství. Technické muzeum československé sídlilo zprvu ve Schwarzenberském paláci, roku 1938 byla pro něj postavena budova na Letné. Po roce 1951 získal muzeum (již jako NTM) stát. Neznámější a nejnavštěvovanější byla dopravní hala. Po rekonstrukci se připravuje nová expozice.

Pamětní stříbrná mince k 100. výročí založení Českého hokejového svazu

Nominál: 200 Kč

Autor: Zbyněk Fojtů

Datum emise: 20. 8. 2008

Raženo:

limitní počet:

10 600 ks běžné kvality 1

5 100 ks špičkové kvality,

skutečný počet:

10 300 ks běžné kvality

15 100 ks špičkové kvality

Av: hokejista ve výstroji.

Rv: logo hokejového svazu ve stylizovaném poháru mistrů světa.

AR, 31 mm.

Sbírka České národní banky, foto P. Kotrba.

Jako reakce na vznik mezinárodní federace v květnu 1908 v Paříži se 6. listopadu 1908 v pražské kavárně U Karla IV. sešli z popudu funkcionáře SK Slavia Emila Procházky zástupci 12 klubů a dohodli se na založení Českého svazu hockeyového. Od 19. 11., kdy byly schváleny stanovy, začal oficiálně svaz existovat a stal se také druhým členem LIHG po Francii. Roku 1932 byl otevřen v Praze na Štvanici první zimní stadion. Nejpopulárnější zimní sport již získal několik titulů mistrů světa, Evropy i olympijských vítězů.

Zlatá mince Pivovar v Plzni (z cyklu Kulturní památky technického dědictví)

Nominál: 2500 Kč

Autor: Zbyněk Fojtů

Datum emise: 8. 10. 2008

Av: pohled do varny a heraldické figury z českého státního znaku.

Rv: brána pivovaru, pod ní sudy na pivo.

AV, 22 mm.

Sbírka České národní banky, foto P. Kotrba.

Historie pivovarnictví v Plzni se datuje již od založení města roku 1295. Dlouho se pivo vyrábělo podomácku a teprve roku 1838 plzeňští měšťané rozhodli o vybudování moderního městského pivovaru. První várka v něm byla uvařena 5. října 1842, za rok se začalo vařit z vlastního sladu a z žateckého chmele. Byla zavedena nová technologie tzv. spodního kvašení a kvalita nového plzeňského piva se brzy dostala do povědomí široké veřejnosti. Stavební dominantou plzeňského pivovaru se staly vstupní brána pocházející z roku 1892 a typická vodárenská věž. V současné době je historie vaření piva zmapována v Pivovarském muzeu, umístěném v původním právozárečném domě.